

בית משפט לענייני משפחה בפתח תקווה

תמ"ש 22235-11-14

תיק חיצוני:

בפני כבוד השופטת מירב אליהו

תובעים

x.1

x.2

x.3

ע"י ב"כ עו"ד פלוני

x.4 (נמחק)

נגד

נתבעות

x.1

x.2

x.3

x.4

ע"י ב"כ עו"ד פלוני

x.5

x.6

7. יורשי פלונית

פסק דין

- 1
- 2 1. על הפרק תביעה למתן פסק דין הצהרתי וצווי עשה בענייני מקרקעין שהוגשה ע"י האחים x
- 3 x, וא(להלן: "האחים" ו/או "התובעים") (האח x ביקש למחקר כתובע) כנגד האחיות x, x, x,
- 4 x, יורשי האחיות x ז"ל וא (להלן: "האחיות" ו/או "הנתבעות").
- 5 עניינה של תביעה הוא ביטולו של הסכם בן יורשים, בנוגע לזכות מגורים בדירת אביהם
- 6 המנוח, ברחוב x בעיר x. אין מחלוקת בין הצדדים כי 3 הנתבעות (1-3) התגוררו בדירה בחיי
- 7 האב המנוח.
- 8

בית משפט לענייני משפחה בפתח תקווה

תמ"ש 14-11-22235

תיק חיצוני:

רקע

- 1
- 2
3. הצדדים הינם אחים, ילדיו של המנוח x ז"ל (להלן: "האב" ו/או "המנוח").
4. ביום 21.05.90 חתם המנוח על צוואה (להלן: "צוואת 1990" או "הצוואה הראשונה"-נספח
- 5 א' לכתב התביעה) ובה ציווה את כל רכושו מכל סוג ומין שהוא לבניו ובנותיו, שווה בשווה,
- 6 כאשר בסעיף 8 לצוואה האמורה, קבע המנוח כי הבית ברח' א, בו הוא מתגורר, לא יימכר כל
- 7 עוד גרים בו אחד מילדיו הרווקים. כמו כן, לילדיו הנשואים אין כל זכות לגור בבית כל זמן
- 8 שהילדים הרווקים דרים בו.
9. ביום 27.05.98 חתם המנוח על צוואה שנייה (להלן: "צוואת 1998" - נספח 2 לכתב התביעה)
- 10 ובה ציווה את כל רכושו שווה בשווה בין כל ילדיו. יודגש כי הצוואה השנייה לא כללה סעיף
- 11 הדומה לסעיף 8 בצוואה הראשונה. ביום 23.06.08 ניתן צו קיום צוואה ע"י ביה"ד הרבני
- 12 בפתח תקווה (נספח 3 לכתב התביעה).
13. בימים 21-22.09.2008 הגיעו היורשים למשרדו של עוה"ד x וחתמו על הסכם בין יורשים
- 14 (להלן: "הסכם היורשים") אשר מבטיח את זכויות המגורים של נתבעות 1-3 בדירת המנוח.
- 15 בהתאם להסכם- תירשם אף הערת אזהרה בהתאם.

תמצית טענות התובעים

- 16
- 17
18. ביום פטירת אביהן המנוח, התגוררו הנתבעות 1-3 בדירתו ברציפות מיום עריכת הצוואה
- 19 הראשונה ב-1990 כאשר הנתבעת 3 הייתה בסטטוס 'גרושה'.
20. עד זמן קצר טרם הגשת התביעה, לא ידעו התובעים על קיומה של צוואה נוספת שנערכה
- 21 בשנת 1998 בגינה ניתן צו קיום צוואה ביום 23.03.08 (ראה נספח 3). התובעים חשבו לתומם
- 22 כי צו הקיום ניתן בגין הצוואה הראשונה.
23. בחודשים ספטמבר ואוקטובר 2008 חתמו כלל בעלי הדין בתביעה על "הסכם בין יורשים לפי
- 24 סעיף 110 לחוק הירושה" (ראה נספח 4) בעניין דירת המנוח. האחות x היא זו שיזמה ותיאמה
- 25 את עניין החתימה והיא זו שהסבירה לתובעים כי על מנת לכבד ולממש את צוואת המנוח, יש
- 26 לחתום על הסכם חדש שיעגן את זכויות השימוש בדירת המנוח של הנתבעות 1-3.
27. לטענת התובעים, כאשר הגיעו למשרדו של עו"ד x, לא ניתן להם כל הסבר אודות ההסכם
- 28 עליו חותמים, מלבד ההסבר שניתן ע"י אחותם, גב' x. מכוח יחסי האמון והקרבה המוחלטים
- 29 בין הצדדים, חתמו היורשים על ההסכם, וזאת מבלי להתעמק בו כאשר הם סמוכים ובטוחים
- 30 כי הסכם היורשים הינו בהתאם לצוואת 1990 המוכרת להם.
31. לדברי תובע 1, ראיה על נאמנותו העיוורת באחיותיו, ניתן ללמוד ממינוין של x וא
- 32 לאפטרופוסיות על רכושו ללא צורך בצוואה שערך ביום 31.07.14 וייפוי כוח כללי המתיר

בית משפט לענייני משפחה בפתח תקווה

תמ"ש 22235-11-14

תיק חיצוני :

- להן לפעול בשמו בכל עניין. מינוי זה בוטל לאחר שהפנו לו עורף כדבריו (ס' 36 לתצהיר וכן
נספחים 9-10 לתצהיר).
11. בהסכם היורשים, לא מצוין כי צו קיום הצוואה מתייחס דווקא לצוואת 1998 ואולם, עניין
זה מהותי משום שהתובעים הכירו באותה עת רק את צוואת 1990 ולכן, כשנכתב בהסכם כי
"**ברצון היורשים להבטיח את זכויותיהן של א, א, ו א בדירה , בהתאם לצוואתו של אביהם
המנוח...**" סברו כי המדובר בצוואת 1990, שכן, אותה "הבטחת זכויות", מופיעה רק בצוואה
זו.
12. יתרה מזו, במעמד אישור הצוואה בביה"ד הרבני ביום 23.06.08, לא נתנו להם מסמכים
לקרוא, אלא החתימו אותם מבלי לוודא שמבינים כי הבקשה עליה נדרשים לחתום מתייחסת
לצוואת 1998 ולא לצוואת 1990 (סעיפים 24-25 לסיכומי התובעים).
13. טענת הנתבעות ולפיה שתי הצוואות דרות בכפיפה אחת דינה להידחות שכן הכלל הקבוע בסי'
36(ב) **לחוק הירושה**, תשכ"ה-1965 מלמד כי "צוואה אחרונה בזמן היא הקובעת וכל הוראה
הסותרת הוראה בצוואה קודמת-בטלה". יתרה מזו, הצדדים מעולם לא ביקשו לקיים את
צוואת 1990, צו הקיום ניתן בגין צוואת 1998 ואין הנתבעות יכולות לטעון את טענתן באשר
לזכות המדור שהובטחה להן תוך הסתמכות על צוואת 1990 (ס' 33-35 לסיכומי התובעים).
14. **לא זו אף זו**. נתבעת 4, א, סתרה עצמה בעדותה כאשר מחד טענה כי "הצוואה הראשונה היא
הקובעת" (פרוטוקול מיום 20.03.16, עמ' 44 שורות 23-24) אולם מנגד, בעדותה בהליך צו
ההגנה מיום 01.10.14, טענה כי "הצוואה השנייה שאבא שלי כתב, האחרונה, היא הנכונה"
(עמ' 29 שורה 10).
15. א העידה מפורשות כי הסכם היורשים בא למלא את הצוואה הראשונה של האב. עדות זו
תמוהה שכן צו הקיום ניתן בגין צוואת 1998 בה אין כל אזכור למתן עדיפות למי מהאחים
להתגורר בדירת המנוח (ס' 41 לסיכומי התובעים).
16. ביום 23.11.08 נרשמה הערת אזהרה לטובת הנתבעות 1-3 שכותרתה, הימנעות מעשיית
עסקה" וזאת ללא ידיעת התובעים (ראה נסח מקרקעין ו"אישור ביצוע פעולה" -
נספחים 5-6).
17. ביום 18.03.12 התגרש התובע 1 מאשתו לאחר 40 שנה וביקש לגור בדירת המנוח מאחר
ולמעשה, הוא הפך "רווק" כמשמעותו בפועל בין כלל האחים. התובע 1 סבר כי יש להקביל
את מעמדו למעמדה של אחותו א, גרושה גם כן.
- לכל הפחות שלושת אחיו של התובע, התובעים 2-4, סברו כי בצדק יעשה כן וכי הוא זכאי
להתגורר בדירת אביהם המנוח ואולם האחיות התנגדו נמרצות לכך.
18. נתבעת 1 אף פנתה ביום 11.09.14 לביהמ"ש בבקשה לצו הגנה, שטרם הוכרעה, עד מועד
הגשת התביעה. אף במהלך הדיונים התייחסו כל הצדדים לצוואת 1990 וראו אותה

בית משפט לענייני משפחה בפתח תקווה

תמ"ש 22235-11-14

תיק חיצוני :

- 1 כרלוונטית. זאת ועוד, אף הנתבעת 1 א העידה ביום 29.10.14 כי קיימת צוואה תקפה אחת
2 בלבד והיא צוואת 1990 ורק לאחר שנחשף בפניה צו קיום צוואת 1998, שינתה גרסתה (ראה
3 פרוטוקול הדיון בה"ט 30970-09-14 מצ"ב כנספח 10).
- 4 19. תוך כדי ניהולו של הליך צו ההגנה ובבדיקות שנערכו בביה"ד הרבני ובלשכת רישום
5 המקרקעין בפ"ת, גילו התובעים כי צו הקיום ניתן בגין צוואת 1998 וחרף ניסוחו המטעה,
6 הסכם היורשים התייחס לצוואה זו. כמו כן, גילו כי בהתאם להסכם היורשים, אושרה בחודש
7 נובמבר 2008 בקשה להעברת זכות שכירות במנהל מקרקעי ישראל (הודעת ממ"י על העברת
8 זכות השכירות -נספח 11).
- 9 20. ביום 28.10.08 חתם עו"ד א על "אימות חתימה" של כלל בעלי הדין דן אולם לדבריהם,
10 במועד זה הם כלל לא התייצבו בפני עו"ד א וייתכן והתכוון למועד מוקדם יותר בחודש
11 09/2008 בו התייצבו בפניו ומכאן שהצהרתו איננה נכונה (טופס אימות חתימה -נספח 12
12 לתביעה).
- 13 21. לטענת התובעים, הרי שהוטעו ע"י אחיותיהם, א וא ז"ל בכך שגרמו להם לחשוב שהמנוח
14 הותיר אחריו צוואה אחת ויחידה משנת 1990 ובעקבות מעשה ההטעיה האמור, חתמו על
15 ההסכם בין יורשים. לפיכך- לפי ס' 15 לחוק החוזים (חלק כללי) תשל"ג-1973 (להלן: "חוק
16 החוזים") הרי שיש לבטל את החוזה.
- 17 22. בנוסף, בנסיבות העניין הרי שמתקיימת גם עילת התרמית הקבועה בס' 56 לפקודת הנזיקין
18 שכן התובעים רומו והוטעו לחשוב כי ישנה צוואה אחת בלבד וכי הסכם היורשים מתייחס
19 אליה בלבד. לפיכך, קמה להם הזכות המשפטית לבטל את הסכם היורשים ואת הערת
20 האזהרה שנרשמה בעטייה ולפעול למימוש הוגן של צוואת 1998.
- 21 23. לא זו אף זו. לתובעים קמה הזכות לתבוע את פירוק השיתוף בדירת המנוח מכח ס' 37 לחוק
22 המקרקעין, תשכ"ט-1969, שכן סעיף זה מקנה לכל אחד מבעלי המקרקעין זכות לפרק את
23 השותפות בכל עת כאשר ידוע כי פירוק השיתוף הינה זכות יסוד של כל שותף (ראה רע"א
24 1017/97 רידלביץ נ' מודעי, פ"ד נב(4) 625).
- 25 24. בעניין זה ייאמר, כי אף אם ייקבע כי הסכם היורשים שריר וקיים, הרי שמכוח ס' 37(ב) לחוק
26 המקרקעין, מקום בו הייתה תניה השוללת או מגבילה את הזכות לדרוש את פירוק השיתוף
27 לתקופה העולה על 3 שנים, הרי שביהמ"ש מוסמך לצוות על פירוק השיתוף. בענייננו דן,
28 תביעה זו מוגשת 6 שנים לאחר החתימה על הסכם היורשים ומכאן כי התניה המגבילה לא
29 חלה.
- 30 25. לחילופין, כלל שיוחלט שלא להיעתר לסעדים העיקריים בתביעה, יש לצוות על תיקונו או
31 הבהרתו של הסכם היורשים, כך שיתאפשר לתובע 1 להתגורר עם הנתבעות 1-3 בדירה.

בית משפט לענייני משפחה בפתח תקווה

תמ"ש 22235-11-14

תיק חיצוני:

26. משבחר המנוח להשתמש בצוואת 1990 שמונח "ילדי הרווקים", הוא קבע, למעשה, שגרוש ייחשב כרווק, בהיותו נותר בגפו. גושפנקא לפרשנות זו ניתנה עוד בחיי המנוח שהרי טרם חתימתו של צוואת 1990, הייתה הנתבעת 3 בסטטוס גרושה והיא חיה אז וכיום, בדירת המנוח לצד אחיותיה הרווקות.
27. לטענת התובעים, ניסו להגיע לעמק השווה עם נתבעת 3 ואף העלו הצעה ולפיה ייכנס תובע 1 דרך כניסה נפרדת לדירה ויקים מחיצת גבס על מנת שנוכחותו הגברית לא תפריע לנתבעות, אולם ניסיונות אלו העלו חרס.
28. בשנותיו האחרונות של האב, היה אחד התובעים מגיע לישון בחדר ההורים על מנת לסייע לטפל בו. לא ניתן ליישב את טיעון ה"צניעות" שהועלה בפרוטוקול עם העובדה שתובע 1 נהג לישון לפחות לילה אחד בשבוע בבית ההורים עם האחיות ועל כן, מושתקות הן מלטעון היום כי בשל צניעות לא מוכנות שיתגורר עמן (סעיף 13 לסיכומים).
29. לדבריו, הינו פנסיונר, גרוש ללא נכסים ומתקיים מפנסיה וקצבת זקנה מביטוח לאומי. בנוסף, חולה במחלת הסוכרת ואינו יכול לגור לבדו מחשש שיאבד את הכרתו ולא יוכל להזעיק עזרה (סעיף 30 לתצהיר ואישורים רפואיים ותשלומי פנסיה -נספח 7 לתצהיר).
30. התנהלותה של נתבעת 3 עולה כדי כפיות טובה של ממש לאחר שלא אחת במהלך השנים, התובעים ביצעו עבודות שיפוץ ואינסטלציה בדירת המנוח בזמן שהנתבעות 1-3 התגוררו בה ולשם רווחתן האישית. יתרה מזו, התנהגות הנתבעות 1-3 אינה עולה בקנה אחד עם הוראות צוואת 1998 אשר לא כללה הוראה דומה לסעיף 8 בצוואת 1990 ועל כן, אומד דעתו של המנוח היה האחד ויחיד- חלוקה של דירתו בין כלל בעלי הדין שווה בשווה.
31. בתצהיר עדותו הראשית, מוסיף תובע 1 כי נהג להגיע לבית הוריו בכל יום שני על מנת לסייע לאחיותיו ומבצע כל עבודה שביקשו (סעיף 17 לתצהיר). באשר ליכולתן הכלכלית של הנתבעות 1-3, הרי שהנתבעות 1 ו-3 עבדו כשלושים שנה בחרת "טבע" עד יציאתן לפנסיה ובנוסף, נתבעת 1 נוהגת לטוס מדי שנה לחופשות בחו"ל וזאת בנוסף ליציאתן לחופשות בארץ מדי שנה (סעיף 19 לתצהיר).
32. התעקשות הנתבעות או מי מהן לקיים את הסכם היורשים והבעת התנגדות נחרצת למגוריו של תובע 1 עמן, הינה בגדר שימוש בזכות חוזית שלא בתום לב תוך הפרת ס' 39 ו-61 לחוק החוזים (חלק כללי), תשל"ג-1973.
33. לטענת התובעים בס' 3-4 לסיכומיהם, א אינה מתגוררת בבית החל משנת 1969, ולמרות זאת בחרו הנתבעות להעיד רק אותה ואילו נתבעות 1-3 כלל לא העידו, למרות שמתגוררות בדירת המנוח מזה שנים רבות. הלכה פסוקה היא כי אי הבאת עד רלוונטי שיכול לשפוך אור על המחלוקת, עומדת לרועץ לצד הנמנע מלהביאו ויוצרת הנחה לרעת אותו צד (ר' ע"א 641/87 קלוגר נ' החברה הישראלית לטרקטורים וציון בע"מ, פ"ד (1) 239, 245).

בית משפט לענייני משפחה בפתח תקווה

תמ"ש 22235-11-14

תיק חיצוני:

34. עדותה של א הייתה זרועה בתמיהות וסתירות ועל כן יש לדחות את עדותה ולחילופין, לקבוע כי מהימנותה כעדה קלושה ביותר (ראה סעיפים 6-7 לסיכומים).

35. בנוסף, אי העדת עוה"ד א ע"י הנתבעות מעלה תמיהה שכן המדובר בעד אשר יכול היה לשפוך אור באשר לנסיבות החתימה של המסמכים ובעניינים מהותיים של מתן הסדר טרם החתימה ובפרט נוכח הטענות החמורות שהעלו התובעים באשר לנסיבות החתימה (ראה ת"א 2449/08 רבינוביץ' נ' בנק הפועלים (16.02.05)). מכאן כי הימנעותן מלעשות כן פועלת לחובתן. (ר' ס' 47-50 לסיכומי התובעים)

36. על כן, לאור האמור יש להורות על ביטולו של ההסכם בין יורשים, ביטול הערת האזהרה שנרשמה ביום 23.11.08 וכן להורות על פירוק השיתוף בדירת המנוח תוך מינוי ב"כ הצדדים ככונסי מכסים לשם מכירתו וחלוקת תמורת המכר לאחר ניכוי ההוצאות, בהתאם לצוואת המנוח משנת 1998.

37. לחילופין וככל שיידחו הסעדים העיקריים, יש להורות על תיקונו או הבהרתו של ההסכם בין יורשים כך שיתאפשר לתובע 1 לגור בדירת המנוח.

תמצית טענות הנתבעות

38. תביעה זו הוגשה שלא כדין על מנת לגרום לפינוי של שלושת האחיות, נשים מבוגרות, מהבית בו התגוררו כל חייהן ולהשליכן לרחוב, וזאת בניגוד מוחלט לרצונו של האב המנוח לפיו יכולות הן להתגורר בבית כל אימת שיחפצו. לטענתן, יתר האחים נישאו, הקימו משפחות והתבססו כלכלית בעוד האחיות נותרו להתגורר בבית בו גדלו ועסקו בעיקר בטיפול באביהן המנוח. לעניין זה יצוין כי נתבעת 2 אכן נישאה אולם התגרשה כעבור חודש ימים ושבה להתגורר עם אחיותיה.

39. לא זו אף זו, תביעה זו הוגשה כ-11 שנים לאחר פטירת האב וכ-7 שנים לאחר כריתת ההסכם בין יורשים כאשר במשך השנים הללו חיו על והתנהלו על פיו ללא עוררין (סעיף 2 לסיכומי הנתבעות).

40. כל רצונם של התובעים בהגשת התביעה הוא לא לבטל את ההסכם, אלא לאפשר את מגוריו של תובע 1 בבית וזאת בניגוד לזכות שהוקנתה לנתבעות עוד בחיי המנוח (ס' 4 לסיכומים).

41. במשך כל השנים הבהיר המנוח שברצונו שהנתבעות 1-3 ימשיכו להתגורר בביתו, גם לאחר מותו מאחר והן רווקות, חלשות ואין להן בעל תומך או ילדים שידאגו להן בעתיד. ואכן, במשך 12 שנה מאז נפטר המנוח, מתגוררות נתבעות 1-3 בביתו וזאת בהסכמת כל האחים, ובהתאם לרצונו של המנוח ובהתאם להסכם בין יורשים, אשר נחתם ועיגן את זכויות הנתבעות 1-3 ומכוחו אף נרשמה הערת אזהרה לטובתן בטאבו. רצונו של האב לא הוכחש כלל בתצהירי התובעים, משמע, המדובר בעובדה שאינה מוכחשת. אף העד המרכזי, תובע 1, לא

בית משפט לענייני משפחה בפתח תקווה

תמ"ש 22235-11-14

תיק חיצוני :

הכחיש בחקירתו את גרסת הנתבעות ואף אישר אותה מפורשות וכל טענתו הייתה שגם לו ישנה זכות להתגורר בבית (סעיפים 12 (2)-(1) לסיכומי הנתבעות).

42. עדותו של תובע 1 מגיעה לשיאה כאשר נשאל מה הוא תובע בעצם ומשיב כי הוא תובע ש"יהיה לי זכות, כשם שיש לא את הזכות שגם לי תהיה את הזכות... לגור בבית". דברים אלו לכשעצמם יש בהם כדי להביא לדחיית התביעה שכן התובע מאשר מפורשות שהוא מכיר בזכותן של האחיות ואינו כופר בהסכם, אלא שטוען כי אף הוא נכלל בזכות הזו (סעיף 15 לסיכומי הנתבעות).

43. המחלוקת החלה כאשר תובע 1 התגרש מרעייתו וסבר כי הגיעה העת למכור את הבית ולכן החל להתעמר בתובעות ובאופן חד צדדי קבע עובדות בשטח ועבר להתגורר בבית במפתיע והעביר אליו את חפציו. פעולותיו אלו של התובע עמדו בניגוד מוחלט להסכם בין יורשים וכל תכליתן הייתה לשכנע את הנתבעות, כי הגיעה העת להקדים את פירוק השיתוף בבית, מהלך שמשמעותו הינה השלכתן לרחוב.

44. טענת התובעים לפיה לא ידעו כלל על צוואת 1998 וכי "הוטעו" ע"י הנתבעות או מי מהן, אין להן כל שחר שכן התובעים ידעו היטב על הצוואה המאוחרת ואף נטלו חלק פעיל בהליך קיומה בביה"ד הרבני. לא זו גם זו, הם ידעו שהצוואה המאוחרת לא באה לשנות את הוראות הצוואה המוקדמת, אלא לעדכן את רשימת היורשים לאחר פטירת האחות א ז"ל ובשום אופן לא במטרה לפגוע בזכות המגורים שהוענקה לנתבעות 1-3, זכות אשר חזר עליה גם לאחר עריכת הצוואה המאוחרת ועד סמוך לפטירתו.

45. יתרה מזו. הצדדים מודים כי יחסי האחים בינם לבין עצמם ובינם לבין האב היו טובים וקרובים עד אשר ביקש תובע 1 להתגורר בבית, לכן, לא ייתכן כי רק הנתבעות ידעו על קיומה של הצוואה השנייה והתובעים כולם לא ידעו. בהמשך מחזק התובע את הגרסה לפיה זכות מגורי הנתבעות בבית ביסודה הינה מהתחייבות האב שכן העיד כי ידע על הצוואות רק בשנת 2014 ולכן לא ייתכן שחתם על ההסכם בשנת 2008 מכוח הסתמכותו על הצוואות הללו שכן לא ידע על קיומן לדבריו (סעיפים 20-19 לסיכומי הנתבעות).

46. זאת ועוד, טענת הטעיה מופרכת על פניה ואף לא הוכחו התנאים לקיומה, לא הייתה אצל התובעים כל טענות ולא הייתה כל הטעיה, אם בכלל, מצד האחיות או מי מטעמן. יתרה מזו, גם אם הייתה טעות כלשהי, אין בינה לבין חתימת ההסכם כל קשר סיבתי כי גם אילו היו יודעים התובעים את שנטען שלא גילו להם כביכול, הם היו מתקשרים בהסכם. זאת ועוד, גם אם האמור בתביעה הינו אמת, הרי שאין התביעה מגבשת עילת ביטול לפי ס' 15 לחוק החוזים, שכן ההטעיה הנטענת הינה כלפי האחיות א ולא כלפי האחיות המתגוררות בבית (סעיפים 6-9 לסיכומי הנתבעות).

בית משפט לענייני משפחה בפתח תקווה

תמ"ש 22235-11-14

תיק חיצוני:

47. לדברי נתבעת 3 בתצהירה, האחים הם אלו שביקשו לערוך צוואה חדשה בה לא תיכלל אחותם המנוחה א וזאת בכדי שילדיה ובעלה לא יהיו ברשימת היורשים. כמו כן- בעת החתימה על הצוואה החדשה היה האב כבן 100 שנים ולא ייתכן שבגילו המופלג ייגש לבדו לחתום על הצוואה (סעיף 11 לתצהיר נתבעת 3).
48. בנוסף, בצו הקיום נרשם במפורש כי הצו ניתן " בהתאם למפורט בצוואת המנוח מיום ב' סיוון תשנ"ח, 27.05.98" (סעיף 12 לתצהיר נתבעת 3).
49. גם אם התובעים לא ידעו על צוואת 1998, אין בכך בכדי לבטל את ההסכם בין יורשים שנחתם אף לא בגין טעות כדבריהם, שכן סעיף 14 לחוק החוזים קובע כי גם במקרה בו יוכח שההתקשרות בהסכם נעשתה מחמת טעות של מי מהצדדים, אזי הביטול ייעשה רק במידה ונדרש מן הצדק. במקרה דנן, דווקא בשל שיקולי צדק אין מקום להורות על ביטולו.
50. בכתב התביעה נפלו גם פגמים טכניים שכן כתב התביעה כולל עתירה למתן סעד הצהרתי ובמקביל נדרשו גם סעדים נוספים כאילו ההסכם גם בוטל. ברם, לאור הוראות תקנה 258 לתקסד"א, לא ניתן להכליל סעדים שונים במסגרת אותה תובענה. זאת ועוד, בכתב התביעה נטענו טענות סותרות. מחד נטענו טענות לביטול ההסכם ומאידך נטענו טענות חלופיות למקרה שטענה זו תידחה.
51. התובעים ידעו היטב על מה הם חותמים וטרם אישורו ע"י עו"ד א, הסביר להם האחרון באופן מפורט ומלא אודות ההסכם בין היורשים, תוכנו ומשמעותו ובניגוד לטענתם, התובעים הכירו היטב את שתי הצוואות עליהן חתם המנוח וידעו על רצונו כי הנתבעות 1-3 ימשיכו להתגורר בביתו. יתרה מזו, גם בגוף ההסכם מוזכר מפורשות צו קיום הצוואה מיום 23.09.08.
52. כוונת האב במונח "ילדי הרווקים" הייתה לנתבעות 1-3 בלבד ובשום אופן לא לאפשר למי מילדיו שיתגרש לשוב לגור בביתו. ברם, התובע 1 התעלם מכך לחלוטין ולאחר שנכשל מלשכנע את אחיותיו למכור את הבית, פעל באופן חד צדדי ונכנס להתגורר בבית. צו ההגנה אף נתבקש בשל התנהגותו האלימה והכוחנית של התובע כלפיהן.
53. על כן, אין כל מקום להורות על פירוק השיתוף בדירה, הן מאחר והדבר עומד בניגוד לאומד דעתו של המנוח והן בשל הסכמות הצדדים אשר הועלו על הכתב ונחתמו על דעת כל הצדדים. כמו כן, אין מקום להורות על תיקון או הבהרת ההסכם או ליצוק לתוכו תוכן חדש בניגוד למוסכם המאפשר לתובע 1 להתגורר בדירה.
54. אין כל אפשרות למגוריו של התובע בדירה, הן מטעמי צניעותן של הנתבעות והן מפאת התנאים השוררים בבית עצמו. בניגוד למצבן של הנתבעות, לתובע יש פתרון דיור חלופי והוא אינו צריך להתגורר דווקא שם.

בית משפט לענייני משפחה בפתח תקווה

תמ"ש 22235-11-14

תיק חיצוני :

55. לדברי הנתבעות בסעיף 35 לסיכומיהן, יש לזקוף את אי הבאת עו"ד x לעדות לחובתם של התובעים, שכן הם אלו שטענו כי הוטעו במעמד חתימת ההסכם ולכן, נטל השכנוע והבאת הראיות מוטל עליהם.

56. לאור האמור, הרי שמתבקש לדחות את התביעה.

ביטול הסכם- טעות והטעיה

57. בבואי לבחון את הסעדים החלופיים אשר נתבעו על ידי התובעים הרי שטענתם העיקרית היא לביטול ההסכם עקב טעות/הטעיה אותה נקטו כלפיהם הנתבעות, על ידי הנתבעת 4-x. החלטה ניתנה ביום 10.11.2015 ולפיה הסעד העיקרי הנתבע הוא סעד הצהרתי ולפיכך הסעד לפירוק שיתוף בדירת הצדדים לא ידון וככל שעומדים על סעד זה יתכבדו ויגישו תובענה נפרדת. כמו כן – עוד נקבע בהחלטה כי ביהמ"ש יידרש לסעד בדבר מגוריו של הנתבע בדירת מגורי המנוח, בצוותא חדא עם שלוש אחיותיו.

58. הטענה לביטול חוזה בשל טעות, מוסדר בס' 14 לחוק החוזים (חלק כללי) תשל"ג-1973, וכך קובע ס' 14 (א): "מי שהתקשר בחוזה עקב טעות וניתן להניח שלולא הטעות לא היה מתקשר בחוזה והצד השני ידע או היה עליו לדעת על כך, רשאי לבטל את החוזה." וסעיף 15 לחוק קובע לעניין ביטול חוזה בשל הטעיה לאמור: "מי שהתקשר בחוזה עקב טעות שהיא תוצאת הטעיה שהטעהו הצד השני או אחר מטעמו, רשאי לבטל את החוזה; לעניין זה 'הטעיה' – לרבות אי-גילוי של עובדות אשר לפי דין, לפי נוהג או לפי הנסיבות היה על הצד השני לגלותן".

59. קרי, המציב החוק תנאי כפול- האחד שהייתה טעות והשני, שהטעות גרמה להתקשרות בחוזה. עלינו לבחון האם הייתה טעות מבחינת התובעים והאם עקב טעות זו חתמו על ההסכם. על ביהמ"ש לבחון האם קיים קשר סיבתי בין הטעות לכריתת ההסכם והאם הדבר נעשה בדיעת הצד השני.

60. בהקשר ליסוד הטעות – סעיף 14 מבחין בין טעות יסודית הידועה לצד השני - סעיף 14 (א) - כטענת התובע שלפנינו, לבין טעות שאינה ידועה לצד השני - סעיף 14 (ב) במקרה הראשון, רשאי הטועה לבטל את ההסכם ואילו במקרה השני נתון הביטול לשקול דעת ביהמ"ש, אם מצא שמן הצדק לעשות כן (ג' שלו בספרה **דיני חוזים**, מהדורה שניה, דין הוצאה לאור, עמ' 188).

בית משפט לענייני משפחה בפתח תקווה

תמ"ש 14-11-2235

תיק חיצוני :

61. שאלת הטעות הינה שאלה שבעובדה ועל הטוען לבסס את התשתית העובדתית הנוגעת לכל אחד מהתנאים דלעיל. החובה להוכחת הטעות והקשר הסיבתי שבין הטעות לבין ההתקשרות בהסכם מוטלת איפוא על שכם התובע (ראה, ע"א 362/89 **הבנק הבינלאומי הראשון לישראל בע"מ נ' יקבי חברון בע"מ** (לא פורסם)).

ומשם לענייננו :

62. התובעים עותרים לביטולו של ההסכם בין יורשים שנחתם בימים 21-22.09.08 (נספח 4 לכתב התביעה) מחמת טעות והטעייה.

63. התובעים טענו כי הוטעו ע"י אחותם, גב' א, בכך שגרמה להם להאמין שהמנוח הותיר אחריו צוואה אחת ויחידה, היא צוואת 1990, ומכוחה הונעו לחתום בשנת 2008 על הסכם היורשים במשרדו של עו"ד א, וזאת מבלי שניתן להם כל הסבר אודותיו.

64. **בכל הכבוד הראוי ולאחר שנדרשתי לכתבי הטענות חקירות הצדדים , הרי שלא עלה בידי התובעים להוכיח את היסודות הנדרשים לעילת ביטול ההסכם בשל טעות ו/או הטעייה .**

65. **ראשית**, הצדדים כולם נכחו במעמד מתן צו קיום צוואת המנוח בבית הדין הרבני מיום 23.06.08 . יתרה מזו, בצו נרשם במפורש כי האמור בו "**בהתאם למפורט בצוואת המנוח מיום ב' סיוון תשנ"ח 27.05.98 המצורפת לתיק והמהווה חלק בלתי נפרד מצו זה**". קרי, הצדדים כולם ידעו כי צו הקיום ניתן לצוואת 1998 ולא לצוואת 1990 (ראה נספח 3 לכתב התביעה). בהתאם להחלטת בית הדין הרבני –מתן צו קיום צוואה ביום 23.6.2008 הוא אחר צוואת המנוח מיום 27.5.1998, כמפורט בצו קיום צוואה מבית הדין הרבני. וכך נכתב באלו המילים : **"לאחר שכל הנוגעים בדבר קיבלו עליהם סמכותו ושיפוטו של בית הדין הרבני, ולאחר שמיעת המבקשים והעדים ולאחר שהכל נעשה בקניין כדין תורה, בית הדין קובע : יורשי המנוח הם: ... וחלקם בעזבון בחלקים שווים בהתאם למפורט בצוואת המנוח מיום ב' סיוון תשנח (27.5.1998) המצורפת לתיק והמהווה חלק בלתי נפרד מצו זה"** (ראה שם, נספח 3 לתביעה). הנה כי כן, פורט בצו קיום הצוואה כי הצוואה היא מיום 27.5.1998 ולא צוואה ראשונה, משנת 1990. כלומר- כבר אז יכלו התובעים להידרש לטעות אותה הטעו, כביכול 3 האחיות או הנתבעת 4- x. **כבר אז, היתה הזדמנות ראשונה לתובעים לעמוד על טעותם**

בית משפט לענייני משפחה בפתח תקווה

תמ"ש 22235-11-14

תיק חיצוני:

- 1 ולהיחשף ל"ההטעיה" הנטענת כי עסקינן בצוואת 1990 ולא 1998. על כן- ומתוך האמור
- 2 לעיל, אין ממש בטענת התובעים ואין לתובעים אלא להלין על עצמם ולא על אחר!
- 3 66. שנית- חתמו הצדדים על הסכם בין יורשים לפיו 3 הנתבעות הן ברות רשות להתגורר בבית
- 4 אביהם המנוח עד שיינשאו או עד מותן ולא יעשה כל ניסיון להשכיר או למכור את הבית- על
- 5 כך טענו התובעים כי אחותם, א, גרמה להם לחשוב כי המנוח הותיר אחריו צוואה אחת משנת
- 6 1990 ומכוח טעותם זו חתמו על הסכם היורשים. אף טענה זו נותרה כטענה סתומה ולא
- 7 הוכחה מניה וביה. התובעים לא פירטו ולא הוכיחו כיצד הטעתה אותם לחשוב כך ואף לא
- 8 הביאו בדל ראיה לקשר סיבתי כלשהו שיקשור בין הטעות לחתימה על ההסכם ומטעם זה
- 9 בלבד – אי הוכחת הקשר הסיבתי- יש מקום לדחות את תביעתם לביטול ההסכם.
- 10 67. לא זו אף זו. הטענה כי לא הוסבר להם דבר במעמד חתימת ההסכם בין היורשים וחתמו
- 11 ללא הבנה- לא הוכח כלל ועיקר. כידוע- הכלל הוא כי הנטל להוכיח תביעה הוא על "המוציא
- 12 מחברו" דהיינו התובעים. במקרה דנן- עורך הדין א הוא עורך ההסכם והוא אשר אישר את
- 13 חתימות האחים כולם על הסכם בין יורשים מיום 21-22.9.2008. הנטל להוכיח את הטענה כי
- 14 חתמו ללא כל הסבר וללא כל הבנה- מוטל על התובעים. לפיכך- מן הדין היה לזמן את עורך
- 15 הדין א אשר יעיד ויבהיר אודות נסיבות חתימת הסכם בין היורשים, אותו עותרים התובעים
- 16 לבטל.
- 17 68. טעות נפלה בידי התובעים עת סברו כי על הנתבעות היה לזמן את עורך הדין, אשר אישר
- 18 חתימות האחים כולם. הנטל להוכחת טענותיהם בתביעה- הטעיה וטעות ובכך להביא
- 19 לביטולו של ההסכם- מוטל על כתפי התובעים. לפיכך- וככל שהוטעו לחשוב כך או כאחרת,
- 20 וככל שההסכם לא הוסבר ולא הוקרא להם כלל ועיקר וכל שעשו הוא לחתום ללא כל הבנה-
- 21 מן הראוי היה כי עורך הדין, עורך ההסכם ומי שהחתים את האחים עליו, יידרש להעיד
- 22 אודות נסיבות החתימה ואופן ביצועה. שאם לא כן- חזקה היא כי הצדדים כולם חתמו מתוך
- 23 הבנה וידיעה גמורה על מה שחותמים. חזקה זו לא נסתרה!
- 24 69. ההפך הוא הנכון. השתכנעתי כי כלל האחים ידעו גם ידעו אודות ההסכם ואופיו וידעו אף
- 25 אודות רצון האב להבטיח את מגורי האחיות בביתו. ראה דברי תובע 1 בפרוטוקול הדיון מיום
- 26 20.12.15, עמ' 36 שו' 13-17 :
- 27 ש- "למעשה אתה ידעת עוד בתקופת חייו של אבא שהאבא רוצה שלפי דברך הבנות וכל
- 28 מי שאין לו בית אחר אם הוא מתגרש או משהו שיוכל לגור בבית הזה עד 120 ולא להפריע
- 29 לו, נכון?

בית משפט לענייני משפחה בפתח תקווה

תמ"ש 14-11-22235

תיק חיצוני:

ת- כן...

ובהמשך דבריו-

ש- "אתה את הזכות של הבנות לגור ולטענתך גם לכל מי שיהיה גרוש וצריך לגור, לחזור עד 120 יכול לגור, זה ידעת לא מהצוואות אלא ידעת מרצונו של אבא. נכון?"

ת-נכון."

(עמ' 73 שורות 16-23)

70. יתרה מזו. התובע 1 סתר עצמו בעדותו כאשר מחד טען כי עד שנת 2014 לא ידע בכלל שיש צוואה ואולם בהמשך עדותו אישר כי בשנת 2008 התייצב בבית"ד הרבני "לחתום בנושא של אורה, על הנושא של אורה שאורה תיכנס בנושא הזה של הצוואה...אז רצינו להכניס אותם..." (עמ' 48 שורות 15-19).

71. אף במעמד הדיון הוגש פרוטוקול הדיון מבית"ד הרבני מיום 17.06.08 בו מסר תובע 1 כי ידוע לו מהצוואה שהכול יחולק שווה בשווה בין כל ילדי המנוח (ראה מוצג ת/1). בדיון שנערך בבית"ד הרבני ביום 16.06.08 נכחו כלל האחים פרט לתובע 1 ואלו הצהירו לפרוטוקול כי ידוע להם שאביהם הותיר צוואה אשר מבוקש ליתן בעניינה צו קיום (ראה מוצג ת/2). אם כן ממה נפשך- כלום כל האחים ידעו למעט התובעים 1-3 אודות צוואת 1998?! מסופקני. כלום הצהירו 3 התובעים שקר בפני בית"ד"ר עם מתן צו קיום צוואה אחר צוואת 1998, עת סברו כי מדובר בצוואת 1990? הדבר לא הוכח כלל ועיקר- ולפיכך אף דין טענה זו להידחות.

72. כמו כן- מעדותה של נתבעת 4- x עולה כי האחים הם אלו שניגשו עם האב לחתום על הצוואה השנייה "הם הלכו עם אבא שלי לעשות את הצוואה השנייה כי הם היחידים שהתנגדו שא תהיה רשומה" (פרוטוקול מיום 20.03.16, עמ' 13 שורות 21-22). כאשר נשאלה מה סיפרה לאחיה על קיומה של הצוואה השנייה השיבה "אני שוב מסבירה לך, אני לא צריכה להסביר להם, הם יודעים, זה היה בידיים שלהם" (עמ' 14 שורות 23-24).

73. בנוסף, מעדותה נלמד כי הצדדים ידעו היטב על מה חותמים-

"היא קבעה עם בית הדין הרבני ואמרה לי ללכת לשלם ואז הלכנו כל האחים, כמעט כל האחים הלכנו והבאנו שם עדים והם שאלו אותנו, אתם הבנתם מה כתוב בצוואה, אתם מסכימים עם אבא שלכם שהוא הוריש לבנות והכל, הם ידעו את הסיפור...הם ביקשו

בית משפט לענייני משפחה בפתח תקווה

תמ"ש 22235-11-14

תיק חיצוני:

- 1 מאתנו לחתום אחרי שהם הסבירו לנו על מה אנחנו חותמים" (פרו' מיום 20.03.16, עמ' 36
- 2 שורות 9-15).
- 3 74. בענייננו אין המדובר בבקשה לביטול צו קיום צוואה אלא בבקשה לביטול הסכם היורשים
- 4 שניתן בעטיו. לכן- מששוכנעתי כי הצדדים אכן ידעו על קיומה של הצוואה האמורה, אדרש
- 5 להסכם היורשים בלבד.
- 6 75. טענו התובעים כי חתמו על הסכם היורשים מתוך מחשבה כי מקיימים את רצונו של אביהם
- 7 בצוואה הראשונה משנת 1990 אולם משגילו על קיומה של הצוואה השנייה אשר בה נעדרה
- 8 הבטחת המגורים לאחיות, טענו כי אביהם שינה דעתו וכלל לא רצה להבטיח להן זכות זו.
- 9 אלא מאי? בעדותו, שב וחיזק תובע 1 את עמדת הנתבעות באומרן כי רצון אביהן מאז
- 10 ומעולם היה להבטיח להן קורת גג ומדור ראוי. ראה דבריו מפרוטוקול הדיון, עמ' 75-76 :
- 11 ש- "תמיד ידעתם שלבנות הרווקות ולטענתך לכל מי שיהיה גרוש יכול לגור בבית עד 120,
- 12 נכון?
- 13 ת- כן
- 14 ש- ידעתם שזה הרצון של אבא.
- 15 ת- זה הרצון של אבא.
- 16 ש- תודה רבה... שמעת אי פעם מאבא דברים אחרים?
- 17 ת- זה לא פעם ולא חצי פעם.
- 18 ש- לא פעם ולא חצי פעם. כלומר אין לך שום סיבה לחשוב שאבא שינה את דעתו בעניין
- 19 הזה.
- 20 ת- שמה?
- 21 ש- שאבא שינה את דעתו בעניין הזה של המגורים.
- 22 ת- קשה לי להאמין שהוא ישנה את דעתו"
- 23 76. הנה אם כן, הרי שהחתימה על הסכם היורשים מצד התובעים לא נבעה כלל ועיקר מתוכן
- 24 הצוואות, אלא מרצון המנוח כפי שהשתקף בעיני כל הצדדים וכפי שחפצו לממשו הלכה
- 25 למעשה בהסכם בין היורשים.

בית משפט לענייני משפחה בפתח תקווה

תמ"ש 14-11-22235

תיק חיצוני:

77. לטענת תובע 1, כאשר ניגש למשרדו של עו"ד א, כלל לא הוסבר להם על מה חותמים " לא
קראתי, לא הסתכלתי, חתמתי" (עמ' 83, שורה 18) ובהמשך דבריו- "לא קראתי, הלכתי
חתמתי אמרו לי לך לחתום" (עמ' 84 שורה 2).
78. התובע לא טען ולו פעם אחת כי הוטעה לחשוב ע"י מי מהנתבעות באשר לכוונת ההסכם
ומשמעותו. להיפך. התובע שב ואומר כי לא שאל למהות ההסכם ולא כלום מאחר וסמכו על
נתבעת 7, שתטפל בדברים "נתנו לה את כל הסמכות לא" (עמ' 93 שורה 4) וכך השיב לשאלת
ביהמ"ש-
- ש- "ואתה הולך וחותם? זהו?
ת- הלכתי חתמתי וזהו. זה יכול להיות אחים, ימשיך להיות אחים ואני עושה את זה, אז
חתמתי כמו כולם, בלי לשאול, בלי שום דבר.
- ש- הבנתי
ת- לא שאלתי, לא התעניינתי" (עמ' 88 שורות 7-12)
וראה גם דבריו בעמ' 112 שורות 23-27, עמ' 113 שורות 1-3-
- ש- האם א או א, א הסבירה לך שההסכם בין יורשים זה כדי לכבד ולממש את הצוואה של
האבא צריך לחתום על הסכם חדש שיעגן את זכויות השימוש של הבנות? האם היא הסבירה
לך שזו המטרה?
ת- אני
ש-ואתה ידעת?
ת- לא זכור לי בכלל כל הסיפור הזה."
79. לא שוכנעתי כלל ועיקר כי אכן התובעים, ובכללם תובע 1, לא ידעו את מהות ההסכם.
תשובותיו של התובע כפי שמצטיירות מפרוטוקול הדיון הינן מהוססות ומתחמקות, דבר
שאינו מעיד על קוהרנטיות ואמינות של דבריו (ר' דבריו בפרו' הדיון עמ' 88-89).
80. יתרה מזו. איני יכולה להתעלם מכך, שאין מדובר בתובעים נעדרי תבונה או פסולי דין או
שמא חסויים חס וחלילה, או אנשים חסרי כשירות להבין את שחותמים עליו. המדובר
בתובעים בוגרים, בעלי ניסיון חיים, משפחות וילדים אשר בוודאי חתמו, לכל הפחות, על
חוזה אחד במהלך חייהם, וטענתם לפיה לא קראו על מה חותמים- לא מצאה הד בליבי ולא
הוכחה בפניי לחלוטין. אין הדבר הגיוני ואין הדבר מתיישב עם השכל הישר, כי אף לא אחד

בית משפט לענייני משפחה בפתח תקווה

תמ"ש 22235-11-14

תיק חיצוני:

מהתובעים סבר כי יש לכל הפחות לקרוא את ההסכם טרם החתימה עליו. וככל שלא הסבירו למי מהתובעים על מה הם חותמים- מן הראוי היה לזמן את עורך ההסכם, עו"ד א, אשר אישר חתימות האחים כולם, אודות נסיבות חתימת ההסכם. ולא היא! לא מניה ולא מקצתיה. וככל שחתמו על ההסכם מבלי להידרש להוראותיו- אין להם להלין אלא על עצמם.

81. התובעים, אשר הינם בבחינת, המוציא מחברו עליו הראיה", לא הוכיחו כי חתמו על ההסכם מחמת טעות ו/או הטעיה ו/או מרמה. חזקה שהתובעים חתמו על ההסכם משום שהבינו והסכימו עם תוכנו. תשובתו של התובע "הכל סמכנו על א" – יפה וטובה היא אולם אין בה די על מנת להוות טעם לביטולו של הסכם בין יורשים (עמ' 92 שורה 12).

82. הלכה פסוקה היא, כי חזקה על בעל-דין שלא ימנע מבית המשפט ראייה שהיא לטובתו, וככל שנמנע מהבאתה אף שהינה רלוונטית ובהישג ידו, מבלי שיש באמתחתו הסבר סביר לכך, חזקה היא שאילו הובאה הראיה, הייתה פועלת נגדו. יפים בהקשר זה דבריו של כב' השופט ס' גיבוראן בע"א 9656/05 נפתלי שוורץ נ' רמנוף חברה לסחר בציד בנייה בע"מ [פורסם בבנו] (פס"ד מיום 27.7.08):

"לעיתים, הדרך שבה מנהל בעל דין את עניינו בבית המשפט הינה בעלת משמעות ראייתית, באופן דומה לראיה נסיבתית, וניתן להעניק משמעות ראייתית לאי הגשת ראיה. התנהגות כגון דא, בהעדר הסבר אמין וסביר - פועלת לחובתו של הנוקט בה, שכן היא מקימה למעשה חזקה שבעובדה, הנעוצה בהיגיון ובניסיון חיים, לפיה דין ההימנעות כדין הודאה בכך שלו הובאה אותה ראיה, היא הייתה פועלת לחובת הנמנע ותומכת בגרסת היריב. בדרך זו ניתן למעשה משקל ראייתי לראיה שלא הובאה...".

83. מצאתי לקבל את עמדת הנתבעות, כמפורט בסעיף 35 לסיכומיהן ולפיה יש לזקוף לחובת התובעים את אי הבאת עוה"ד א לעדות. התובעים הם אלו אשר טענו כי לא הוסבר להם מהותו של ההסכם, על כן, היה עליהם לזמן את עוה"ד שיתמוך בגרסתם. משלא עשו כן, חזקה כי חתמו על ההסכם "לאחר שהם הבינו את הוראות ההסכם ואת המשמעות הנובעת מהן" (ראה סעיף 10 להסכם).

84. סבורני, כי לאור המקובץ והמפורט לעיל, לא הוכחה טענת התובעים באשר להטעיה או תרמית מצד הנתבעות וכי כל עניינם הוא רצונם במגוריו של תובע 1 בבית המנוח יחד עם האחיות, כפי שהעיד בעצמו התובע-

בית משפט לענייני משפחה בפתח תקווה

תמ"ש 22235-11-14

תיק חיצוני:

- 1 ש- "ויש זכות לכל הילדות הרווקות ולכל מי שהתגרש ואין לו בית לחזור לגור בבית. אם זה
2 כתוב בהסכם אז מבחינתך היום אין לך טענה כנגד ההסכם הזה.
- 3 ת- אין לי, אין לי טענה נגד ההסכם הזה
- 4 ש-תודה
- 5 ת-שכולם יהיו יורשים
- 6 ש-כן
- 7 ת- הטענה שלי כיום למה כמו שכתוב בהסכם x וא וא הן היורשות כשלנו אין שום זכות.
8 (עמ' 94 שורות 26-27, עמ' 95 שורות 1-7)
- 9 זאת ועוד-
- 10 ש- כלומר מה שאתה בא ואתה אומר- אין לי בעיה עם זה שהן יכולות להישאר דיירות לגור
11 בבית עד 120
- 12 ת-אין לי בעיה
- 13 ש-אני אומר שזה צריך לחול גם עליי בתור גרוש כמו שזה חל על..
- 14 ת-בוודאי, בוודאי
- 15 ש-איך קוראים לה, x
- 16 ת-כן"
- 17 (עמ' 97 שורות 4-12)
- 18 85. בעדותה, חיזקה הנתבעת את דברי התובע ואמרה כי "כל הזמן אבא שלנו אמר לשמור על x
19 וא וא כל השנים. אף אחד לא ייכנס, לא יפריע להן ולא לגור, כולם בעלי משפחות, הן רווקות
20 מסכנות שלא זכו להקים בית..." (עמ' 24 שורות 22-24, עמ' 25 שורה 1).
- 21 86. לדבריה, במעמד חתימת ההסכם הוסבר לצדדים הכתוב בו ע"י עוה"ד x "עו"ד x הסביר
22 בדיוק, בדיוק כל הכתוב שם והם הסכימו בהסכמה מלאה. כולם היו בהכרה מלאה, כולם
23 הבינו את הכתוב" (עמ' 60 שורות 18-21).
- 24 87. הצדדים כולם תיארו מערכת יחסים טובה וקרובה בין האחים, כמפורט בסעיף 11 לסיכומי
25 התובעים: "בין האחים והאחיות הייתה קרבה גדולה, ושררו יחסי קרבה, אמון ועזרה
26 הדדית, עד לחודש אוגוסט 2014". ובנוסף, ראה עדותו של תובע 1 בפרוטוקול הדיון מיום

בית משפט לענייני משפחה בפתח תקווה

תמ"ש 22235-11-14

תיק חיצוני :

20.12.15 "אני מאחל לכל עם ישראל שתהיה להם משפחה כמו שאנחנו היינו חיים באחוזה"
(עמ' 121 שורות 10-11)

88. כך גם העידה הנתבעת בחקירתה –

ש- "האם זה נכון שעד לחודש אוגוסט 2014 היחסים בינך לבין התובעים היו יחסים טובים?"

ת- כן

ש-נכון? היו אפילו יחסים אידיאליים, נכון?

ת- כן"

(עמ' 2 שורות 22-24, עמ' 3 שורות 1-2)

89. יתרה מזו, התובע 1 אף מינה את הנתבעות 3 ו-4 לאפוטרופסות על גופו ורכושו בבקשה מיום 31.7.14 (סעיף 36 לתצהיר), דבר המלמד על יחסי אמון וקרבה מיוחדים ששררו בין הצדדים.

90. צא ולמד- כי עד למועד גירושיו של התובע 1, חיו הצדדים בשלום ובשלווה ולא הועלתה ולו פעם אחת טרוניה או ספק באשר להסכם בין היורשים שנחתם ואף לא הועלו טענות באשר לתקפות הצוואה. אף לא אחד מן התובעים טען כי יש לבטל את ההסכם בין היורשים או טען כי יש לבטלו בהעדר הבנה או בהעדר הסכמה, שאם לא כך- התביעה היתה מוגשת בסמוך לחתימה על אותו על הסכם. לפיכך- סבורני כי עצם הגשת התביעה, כ- 14 שנים לאחר מות המנוח וכ-6 שנים לאחר ההסכם בין היורשים, בטענה כי יש לבטלו נוכח הטעיה- יש בו משום חוסר תום לב על ידי התובעים. שכן ממה נפשך- מתוך עדותו של התובע 1 ניתן ללמוד כי ככל שהיו 3 האחיות מתירות לו לגור עימן- לא היתה נולדת תביעה זו לעולם, דהיינו- לא היתה טעות/הטעיה או תרמית. אולם- משסורב ומשהאחיות אינן חפצות במגורים על האח – נטענו פתע כלל הטענות, מן הגורן ומן היקב, באשר להטעיה, טעות, אי הבנה וכיוצא באלו. ולא היא! התובעים ידעו היטב כי צו קיום צוואה ניתן אחר צוואת אביהם המנוח משנת 1998 וידעו היטב כי ההסכם בין היורשים קובע את זכויות מגוריהן של 3 האחיות בלבד, ומשלא נוח לתובע 1 עם הוראות ההסכם, עליו חתם, רתם אליו את שני אחיו האחרים ומבקש עתה לבטלו בטענות מטענות שונות, שלא הוכחו כלל וכלל. שוכנעתי מעל לכל ספק כי לולא רצה תובע 1 להתגורר בבית המנוח ונתקל בסירוב האחיות, תביעה זו לא הייתה באה לעולם והטענות בדבר תרמית, העדר הבנה או הטעיה- גם הן היו מתפוגגות כלא כלום.

91. אין חולק כי הצדדים חולקים יחדיו את הבעלות על הדירה, ואולם, לבנות בלבד ניתנה זכות המגורים בה עד יומן האחרון, וזאת בהסתמך על הסכם היורשים שנחתם, בודעין ובגמירות דעת, שכן לא הוכח בפני אחרת. מנוסח ההסכם עולה באופן ברור וחד משמעי כי למרות

בית משפט לענייני משפחה בפתח תקווה

תמ"ש 22235-11-14

תיק חיצוני:

זכותם של היורשים בבעלות על דירת המנוח, הרי שלנתבעות 1-3, x, x, x, ישנה זכות מובטחת להתגורר בדירה כברות רשות עד התקיים אחד התנאים המנויים בס' 2 להסכם. כמו כן, ע"ש האחיות נרשמה הערת אזהרה בספרי המקרקעין המחייבת קבלת אישורן טרם פעולה כלשהי הקשורה לבעלות בה, והכל כמפורט וכמוסכם בהסכם בין היורשים.

92. ס' 4 להסכם מפרט בצורה שאינה משתמעת לשתי פנים כי כל עוד מתגוררות האחיות בדירה, לא יפעל אף אחד מן היורשים "למכירת הדירה, להשכרת הדירה, להעברת זכויותיו בדירה בתמורה או שלא התמורה, למימוש זכויותיו בדירה או לשעבוד שלהן לשום גורם ולא יפעל לפירוק השיתוף בדירה"

93. לאור האמור לעיל ובהסתמך על ראיות הצדדים, אין מקום לביטולו של ההסכם והוא יוותר על כנו, על הוראותיו ותנאיו, ולפיו- רק שלוש האחיות ברות רשות להתגורר בדירת אביהם המנוח. סבורני כי מתן היתר לתובע 1 להתגורר בדירת המנוח עולה כדי פעולה שיש בה "מימוש זכויותיו בדירה", כמפורט בסעיף 4 בהסכם בין היורשים, ומאחר ואין הסכמה מצד הנתבעות המתגוררות בה, הרי שדין בקשתו להידחות ואין מקום להתיר לתובע או מי מטעם התובעים להתגורר בדירה, בהעדר הסכמת הנתבעות ובניגוד להוראות ההסכם החתום על דעתם של כל האחים. מה גם – שאין מדובר בשינוי נסיבות הנוגע לגופם של דברים- שלוש האחיות ממשיכות ומתגוררות בבית אביהן המנוח, כפי שהיה בחייו של המנוח וההסכם למעשה משמר מצב זה עד התקיים אחד התנאים המפורטים בו (מוות, נישואים וכו').

94. כמו גם- עתירת התובעים לפרש את הצוואה כאילו וזו התירה למי מילדיו של המנוח הרווקים או הגרושים להתגורר בדירה- דינה להידחות, שכן ניתן צו קיום צוואה אחר צוואת המנוח האחרונה משנת 1998 אשר לא דנה ולא קבעה כל הוראות לגבי מגורי מי מהיורשים. ההסכם בין היורשים, אשר נחתם לאחר מועד קיום הצוואה, הוא עיקר ההוראות וההסכמות אליהם בית המשפט נדרש.

95. משנקבע בהסכם זכות מגורים מיוחדת לשלוש הבנות בלבד, בהסכמת היורשים כולם ובחתימת ידם, לא מצאתי להורות אחרת או לבטל את ההסכם, רק מפני שהתגרש תובע מס' 1 ומבקש להתגורר עם 3 האחיות ולהצטרף למגוריהן. שינוי נסיבה זו אינו עולה כדי ביטול ההסכם בין היורשים כולם וקביעה כי "זה היה רצון האב המנוח", שכן בהתאם לצו קיום צוואת המנוח- אין לאף לא אחד מן היורשים כל עדיפות במגורים בדירת המנוח. עדיפות זו – נקבעה בהסכם שנערך ונחתם על ידי כלל האחים. משבחרו שלא להתיר לאחים נוספים להתגורר בדירה או בנסיבות כי יסתבר שאחד מהם יתגרש או תתגרש- יוותרו הוראות ההסכם על כן ויש למלא אחריהן-ככתבן כלשונן!

בית משפט לענייני משפחה בפתח תקווה

תמ"ש 22235-11-14

תיק חיצוני :

96. ובטרם ייחתם פסק דין זה מצאתי להידרש לאופן ניהולם של ההוכחות על ידי הצדדים.

באשר לעדותה של הנתבעת א, אשר העידה מטעם כלל הנתבעות, כאשר אינה מתגוררת בבית המנוח ונתבעות 1-3, אשר מתגוררות שם- לא העידו כלל ועיקר. על כך מלין ב"כ התובעים בטענה כי אי הבאת עד רלבנטי מעורר חשד ויש בו משום חשש מחשיפת הנתבעות לחקירה נגדית (ראה סעיפים 3-4 לסיכומי התובעים). אלא שמצאתי לדחות טענה זו, שכן עיקרה של תביעה היא ביטולו של הסכם בין היורשים מטעמים שונים. הנטל להוכיח את התביעה מוטל על כתפי התובעים ולא על כתפי הנתבעות. ככל שבחרו להעיד נתבעת זו אחרת, אין בה להשליך על הוכחת התביעה. כך או אחרת- משהתביעה לא הוכחה כלל אין ממש בטענה זו ומצאתי לדחותה.

97. באשר לשתי צוואת המנוח, הראשונה משנת 1990 והשניה משנת 1998 אשר קוימה על ידי

ביהד"ר. הצוואה שבנדון קוימה ולאחריה נחתם הסכם בין היורשים באשר לזכות מגורי הנתבעות 1-3. זכות המגורים של נתבעות 1-3 ניתנה עוד בחייו של האב, שכן אלו התגוררו עמו עד שהלך מן העולם. לפיכך אך סביר והגיוני הדבר, כי ייחתם ההסכם בין היורשים, לאחר שניתן צו קיום צוואה, כי בחרו האחים לקבוע הוראות ברורות באשר למגורי שלוש האחיות בדירת האב המנוח, כפי שהיה רצונו של האב (על כך כולם מסכימים ואין כל מחלוקת בנדון). הטענה כי יש לקרוא לתוך הסכם זה רשות מגורים אף לאח א- תובע מס' 1 אין לה על מה שתסמוך, שכן בהוראות ההסכם עצמו הבהירו כי אף לא אחד מן האחים יוכל לממש את זכות הבעלות בדירה (סעיף 4). דהיינו- האחים כולם ביקשו 'לאשרר' את שנוהגים הם הלכה למעשה. לפיכך לא מצאתי ממש בטענות התובעים- ואלו נדחות, ואין מקום לקרוא ולפרש את ההסכם כאילו וקובע- כי כל אחד שיתגרש- יוכל לבוא ולהתגורר עם האחיות הדרות שם שנים ארוכות, עוד בימי חיי האב.

סוף דבר

98. לאור האמור, ולאחר ששוכנעתי כי ההסכם בין יורשים נחתם כדיון, מצאתי לדחות את התביעה לביטול ההסכם בין יורשים שנחתם בחודש 09/2008 ע"י הצדדים.

99. כמו כן, מצאתי לדחות את הבקשה לתיקונו של ההסכם באופן בו יותר לתובע 1 לשוב ולהתגורר בדירת המנוח עם אחיותיו, נתבעות 1-3. דומה שכעסו של התובע 1 על סירובן של האחיות לקבלו כדייר עמן בדירת אביהם המנוח ולא טיבו של ההסכם, היא זו שהביאה אותו ואת שני האחים להגיש תביעה זו.

בית משפט לענייני משפחה בפתח תקווה

תמ"ש 22235-11-14

תיק חיצוני:

- 1 100. נוכח האמור ובשל נסיבות העניין, כי עסקינן בתביעת אחים כנגד אחיותיהן והיות ויכול
- 2 וישנה תקווה כי ישובו להיות משפחה אחת מלוכדת כבעבר, אין צו להוצאות.
- 3
- 4 101. המזכירות תשלח את פסק הדין לצדדים ולסגור את התיק.
- 5
- 6 ניתן היום, כ"ג שבט תשע"ז, 19 פברואר 2017, בהעדר הצדדים.
- 7
- 8
- 9
- 10
- 11